

Az epika és az epikusság

- Ø Az **epika** (gör. epikosz = elbeszélő) = a három műnem egyike a líra és a dráma mellett.
- Ø **Epikusság** = epikus jelleg, az epikai műnem körébe tartozó műfajok, művek közös lényegi jegyeinek összessége.
- Ø Az epikus művek **jellemzői**:

- ü általában a *külvilág*, a külső valóság áll az ábrázolás középpontjában, s nem az én, a lélek belső világa.

- ü *ideje* = múlt

- ü *formája* = próza (néhány műfaj esetében vers)

- ü *az író* = jelen van mint elbeszélő. Az elbeszélő lehet:

- § Mindentudó elbeszélő (E/3)

- § Korlátozott tudású, szubjektív elbeszélő (E/1)

Ø Minden epikus mű **fő alkotóelemei**:

ü **Tér** = az a környezete, melyben az események zajlanak. Ez lehet valóságos földrajzi tér, de fiktív is.

ü **Idő** = az események kibontakozásának az ideje.

ü **Szereplők** = olyan személyek, akik részt vesznek az eseményekben. Egyedi jellemvonásaik mellett általánosítást is kifejeznek (pl. egy egész társadalmi réteget képviselnek)

ü **Történet** = a cselekmény, az esemény kibontakozása.

Ø Ezek az alkotóelemek egy mű keretén belül szoros egységet alkotnak.

Ø Az epikus közlés elemei:

- ü **elbeszélés** = a cselekmény ábrázolása, az események előadása;
- ü **leírás** = a cselekmény színterének és egyéb tárgyi mozzanatának, valamint a külső és belső tulajdonságoknak az ábrázolása;

ü **dialógus** = a szereplők szóbeli megnyilatkozását közvetíti.
Lehet:

§ **egyenes beszéd** = szereplők között (Ő így szólt: Valóban arra kényszerültem?)

§ **függő beszéd** = a szereplők közléseinek nem szó szerinti idézése, hanem amikor a narrátor mondja el (Azt kérdezte magától, hogy valóban arra kényszerült-e.)

Ø A szereplők ki nem mondott gondolatainak, érzelmeinek közvetítési módja:

ü **belső monológ** = egyes szám első személyű magánbeszéd

ü **szabad függő beszéd** = átélt beszéd, az írói elbeszélés része, olyan függő beszéd, amelyből hiányzik a bevezető ige, és nincs kötőszó: az író szinte észrevétlenül siklik át hőse gondolatainak, érzelmeinek – gyakran egyes szám első személyű – közlésébe. („Valóban arra kényszerült ő?”)

Ø A közlési formák egy mű keretén belül különböző arányban jelennek meg, egymással váltogatva.

Ø Az epikus művek **osztályozása:**

ü **kisepikai műfajok:** mítosz, példázat, mese, novella, elbeszélés, monda, legenda, anekdota stb.

ü **nagyepikai műfajok:** eposz, regény

Forrás:

1. Mohácsy Károly: Irodalom 9., Krónika Nova Kiadó Kft., Budapest, 2002

Képek:

<https://www.entornoturistico.com/literatura-y-turismo/>

<https://popurri.com.mx/viajes-turismo/turismo-literario/>

<https://pixabay.com/images/search/literature/>

<http://igottadowhat.com/category/screenwriting/08-progressive-dialog/>

<https://manalnixon.blogspot.com/2021/05/innerer-monolog-beispieltexte-innerer.html>